

Гълъб Черпоков

ДИАЛОЗИ ПРЕЗ ВРЕМЕТО

Моят дайджест в туризма

София, 2026

© Издателство „Изток-Запад“, 2026

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Гълъб Черпоков, автор, 2026

ISBN 978-619-01-1780-3

Гълъб Черпоков

ДИАЛОЗИ ПРЕЗ ВРЕМЕТО

Моят дайджест в туризма

*Посвещавам книгата на моето семейство,
което е огромен източник не само на щастие,
но и на всестранна подкрепа.
Благодаря!*

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	9
ПОКОЛЕНИЯТА	12
ЧАСТ ПЪРВА	
ТУРИСТИЧЕСКИ ДИАЛОЗИ	17
От Петър-Емил Митев: „Гълъбът на туризма“	20
За Петър-Емил Митев от мен	23
Георги Георгиев: „Похвално слово за Гълъб“ Займствано от Климент Охридски (Похвално слово за Кирил).....	24
От мен за Георги Георгиев.....	26
От Даниела Сивенова	27
За Даниела Сивенова от мен.....	29
От Антон Йорданов	31
За Антон Йорданов от мен	32
ОЩЕ ОТЗИВИ ОТ КОЛЕГИ	33
Трансгранични диалози.....	54
Саас Фе и Банско	55

Албумите и спомените.....	56
Още отзиви от Швейцария	64
Кореспонденция от Манол Димитров, Франкфурт на Майн	64
Обществен диалог.....	65
Медийни диалози	80
Диалози Facebook	112

ЧАСТ ВТОРА

РЕКЛАМА ВЧЕРА И ДНЕС	119
Топ рекламни послания в туризма през 2025 г. И... едно от 60-те години на ХХ век	121
Доволният турист – най-сигурната реклама.....	122
Реклама и българска роза	125
Ловна рекламна страст и археология.....	126
Рекламен бюджет ОТП „Балкантурист“ и фолклорни вечери.....	128
Феноменът „Тракийски стан“ или Черпоковата къща	129
„Транслитекстурс“ в Бейрут	131
Наследството на Марк Аврелий в звук и светлина	142
ТК „Интерхотели – Балкантурист“	144
Рекламни щрихи от Швейцария	146
Кулинарни седмици	153
Туристическа реклама в село Орехово	155
Сдружение за туризъм „Орехово“	159
Проект Чудните мостове	161
Село Орехово – туристически продукт на ХХI век	162
Семеен туристически бизнес: „Вегена Травел“	165

Пазар Япония.....	170
Японските туристи според екскурзовода Николай Миндов	173
Още японски диалози	177
Кисело мляко, вино и легендата „Витоша Нью Отани“	182
Пазар Китай.....	185
Рекламни парадокси	186
Туристическите борси – ключ към успеха	188
Култура, фолклор, вино, рози.....	190
България в ЮНЕСКО.....	192
Brand без бранд.....	195
Туризмът и изкуствен интелект ИИ/AI	197
Групата TUI след кризата.....	199
Салдо в туризма.....	200
Вторият мандат на президента Тръмп.....	201
Вместо епилог „Пътнико, пътища няма. Пътищата се правят с ходене..“	202
 Приложения	
СТАТИИ И ИНТЕРВЮТА	205
ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ	222
НАГРАДИ И ГРАМОТИ.....	226
БЛАГОДАРНОСТИ.....	229
КНИГИ	230

ПРЕДГОВОР

Наблюдаваш залеза на живота и ти минават мисли за вече изживените изгреви. Идва време за преценка на наситените с положителни преживявания мигове в изминалия житейски път. Откриваш много забравени неща, оценяваш и доброто от другите. Разсейваш съмненията си – дали си направил всичко и не можеше ли да е по-добре. Всеки има право на поглед отстраня чрез казаното за него от колеги, приятели, близки...

С моите колеги през десетилетията превъзмогахме заедно трудностите в нашия професионален път в туризма. След излизането на моите книги бях развълнуван и благодарен за отзивите и оценките им. Осъзнах, че по този начин започва нов диалог с колеги, приятели, съратници, от който се раждат нови мисли и красиви идеи за бъдещето. Така стигнах до идеята за „Диалози през времето“ – книгата, която държиш в ръцете си, читателю.

Днешните събития в туризма не само ме вълнуват, но поглъщат цялото ми внимание. Мога да кажа, че боледувам от неправилните решения на държавните органи, професионалните и браншови организации. Имам нужда да разговарям с хората, с които съм работил, както и с млади колеги от туризма. Това става все по-трудно – много от колегите вече не са между живите. Младите нямат време, което ме огорчава. Разбирам, че не проявяват интерес към натрупания опит в дейността на туризма, касаеща най-вече външнотърговската туристическа дейност, рекламата в чужбина, туристическите представителства и смесените туроператорски фирми, които работят на основните емитентни пазари.

Като всеки човек на преклонна възраст реших да си подреда архива. Включих почти всичко, което съм написал и изка-

зал през моята туристическа практика. Започвам от спомените ми от първите туристи от Пловдив, настанени в бащината ми къща в село Орехово през лятото на 1941 година – до личности и събития в наши дни през 2025 година. Става дума за период от 84 години.

Спомних си за първата ми публична изява през октомври 1967 година – лекция на семинар пред кметовете на общините от Пловдивска област в хотел „Аугуста“ в Хисар по покана на заместник-председателя на Окръжния народен съвет в Пловдив – Христо Серкеджиев. Темата бе „Използване на туристическите ресурси на общините за развитието на туризма и ползите за местното население“. Втората лекция по темата се проведе в хижа „Кабата“ през лятото на 1968 година по покана на председателя на Общинския народен съвет на село Орехово Стоян Гечев. Присъстваха общински съветници от селата Орехово, Малево и Студенец. Последните ми публикации са от месец май 2026 г. – обсъждане на предложението за обединение на министерство на туризма с министерство на културата и отражението на свлачището на пътя Пампорово–Смолян на дейността на хотелите в курорта.

Равносметката – вече 58 години участвам в обществения публичен туристически живот в България. Време, през което диалогът с колеги, съмишленици и опоненти не е спирал.

В настоящата книга включих отзиви от колеги и приятели за моите книги, обменени мисли, както и статии, интервюта и отворени писма. Направих го, за да остане във времето нишката на изграждане на личностите и в комуникацията им, както и си позволих кратки описания на професионалните връзки, които ни сближиха. Искрени мисли от колеги и приятели – от тях към мен и от мен към тях...

Понякога една снимка говори повече отколкото изписаните страници – в книгата ще видите снимки от събития с колеги и приятели през туристическите ми години. Втората част е посветена изцяло на туристическата реклама и опитът ми през два века в туристическата индустрия.

Предлагам ви четиво – пъзел от съществени мигове в една лично изживяна истина. Надявам се, че книгата ще бъде полезна за приятелите и колегите от туристическия бранш. В нея, все

пак, влиза съществена част от историята на българския туризъм – чрез личности и събития.

Човешката памет е къса, но историята е вечна. Пожелавам написаното да заинтригува младите колеги, посветили живота си на благородната туристическа професия, както и моите деца и внуци.

Възрастта би могла да се оприличи на банкова сметка, от която можем да получаваме само това и толкова, колкото сме вложили в нея. Затова следва да влагаме в банковата сметка „възраст“ повече щастие от своите спомени. А приблизителната сметка за човешко щастие би могла да изглежда така: да освободим сърцето си от омраза; да освободим главата си от житейски грижи; да даваме повече на другите, отколкото получаваме; да живеем просто, без излишна суета; да не забравяме, че с възрастта някои неща губят стойността си, но други стават по-ценни пред очите ни.

Само по този начин човек може да оцени по достойнство възрастта си и нейната мъдрост като изключителен дар на съдбата.

Приятно четене!

ПОКОЛЕНИЯТА...

Дядо Гълъб в интервю пред внука Антим-Петър

В края на учебната година учениците от 6 клас на Свободна гимназия в Цюрих разработват темата: „Минало, настоящо и бъдещо развитие на страната“. Учителката възлага на всеки ученик да направи интервю с дядо си, възрастен роднина или друг близък човек. Тя дава общи насоки, а ученикът подготвя въпросите и провежда интервюто, което прочита пред класа.

Моят внук Антим-Петър е един от тези ученици. Той се обърна към мен с 15 въпроса, на които отговорих с вълнение. Учителката и класът харесаха интервюто и внукът ми бе избран да го прочете пред цялото училище в края на учебната година.

Ето как си поговорихме с Антим-Петър в юбилейната за мен 2024 година и взаимно си подарихме една незабравима среща на поколенията.

Дядо, какво беше училището за теб на моята възраст?

На твоята възраст живеех в едно планинско село и помагах на родителите си в земеделието. Когато през есента започваше училището – то беше един вид спасение от тежката физическа работа на полето, събирането на дърва в гората... Бяхме 3-4 момчета и се радвахме на времето, прекарано заедно, но бяхме и много уморени от тежкия труд. Ето защо с нетърпение очаквахме училището.

Кое беше най-интересното нещо, което си преживял, когато беше на моята възраст?

Когато бях на твоята възраст, завърших прогимназията и отидох в големия град, за да продължа да уча в гимназията. Беше ми тъжно, че трябва да оставя приятелите си от селото и се надявах да открия нови. В първия ден в гимназията влязох в класната стая и се огледах. Не познавах никого и седнах на

един чин на първия ред. Едно момче седна до мен. Той стана най-добрият ми приятел и това приятелство продължи цели 72 години. Този приятел си отиде от този свят през миналата година. Семейството му изигра важна роля в интелектуалното ми развитие. Родителите му бяха високообразовани и ме приеха като свой син.

Какво правеше през свободното си време, когато беше на моята възраст?

В гимназията имах много за учене и почти никакво свободно време. Идвах от село и говорех на нашия диалект, не бях добър в писането и граматиката.

Трябваше да влагам много енергия и труд в езика. Когато имах няколко свободни часа, ходех на кино с приятели. А също така ходехме и на баня. По онова време апартаментите и повечето къщи нямаха баня и се ходеше на обществена баня. Във всеки квартал имаше такава. Ние, момчетата, ходехме там веднъж седмично да се къпем. В края на учебната година се връщах в моето село, за да помагам на родителите си в земеделието през лятото.

Познаваш ли все още някои от приятелите си от детството и какво сте правили с тях?

Допреди няколко години редовно се срещам с петима приятели от гимназията и разговаряхме по телефона.

За каква професия мечтаеше като дете и защо?

Когато бях на твоята възраст исках да стана адвокат. Трябваше да изчакам една година, за да уча право. Аз не исках да чакам и веднага получих място да уча бизнес администрация.

С какви дейности се занимаваш през свободното си време сега?

През октомври ще навърша 90 години и от дълго време съм пенсионер. Прекарвам по-голямата част от времето си в четене на книги и вестници. Срещам се с приятели един-два пъти седмично. Разхождаме се в парка или излизаме да похапнем и разговаряме.

Какви бяха мечтите ти като дете?

В гимназията помагах в земеделието и затова мечтаех да уча селскостопански науки – надявах се да бъда по-полезен на родителите си.

Какво мислеше за училището като дете и защо?

Обичах да ходя на училище и четях с удоволствие книги.

Кое беше най-голямото постижение в детството ти?

На 13 години направих голяма крачка в живота си – от малкото високопланинско селце и семейството ми отидох в голям град, отдалечен на 56 километра, за да уча в гимназия и да живея в пансион.

Преживявал ли си някаква война и ако да – каква?

Преживях две войни: първата война беше Втората световна. Преживях я като малък ученик. Ние не се борихме срещу нацистите, но войски и войници пътуваха през нашата страна и моето село към Гърция. По онова време няхаме радио и до нас не достигаха новините. Войниците инсталираха голямо радио на една маса в кметството на селото и така разбирахме за войната. След известно време британски военни самолети прелетяха над нашия регион по посока на София, която беше бомбардирана. Спомням си как вечер загъмнявахме прозорците на къщата с одеяла, за да не видят пилотите селото и да не хвърлят бомби върху нас. Втората война, която преживях, беше гражданската война в Ливан през 1975–1977 година. Баба ти, майка ти и леля ти отлетяха за къщи, но аз трябваше да остана в Бейрут още няколко месеца и да продължа работата си. Един ден в апартамента ни падна бомба. Имах двоен късмет – първо, защото същата седмица бях в командировка в Египет, и второ – бомбата беше повредена и не се взриви.

– Какъв е животът ти сега, как се чувстваш?

– Вече съм на възраст и съм щастлив и благодарен за интересния си живот.

– Кое беше най-голямото ти желание като дете или сега? Защо?

– Най-голямото ми желание като дете беше да правя добро на хората и да помагам колкото мога повече. Сега искам цялото ми семейство да е здраво и щастливо.

– От книгите, които си написал, коя е любимата ти и защо?

– Първата ми книга е любимата ми, защото описва целия ми живот – от детството до пенсионирането. Това са скъпоценни спомени, които означават много за мен.

– Каква работа си имал и харесваше ли ти? Защо да или защо не?

– Аз съм благословен човек, защото моето хоби се превърна в моя професия. Обичам да пътувам и да общувам с различни хора.

– Коя е любимата ти храна?

– Любимата ми храна е каша от царевично брашно с масло и сирене фета, а също и един вид солени палачинки с пълнеж. Тези ястия, които майка ми приготвяше, са ми останали любими и досега.

Ето и началото на съчинението на базата на горното интервю, което грабва сърцата на съученици, абитуриенти, учители и директора на Свободната гимназия в Цюрих, след като внукът ми го прочита на тържеството в края на учебната година:

Добър вечер!

Интервюирах дядо ми Гълъб и за мен е голяма чест, че той ми позволи да запиша откъси от неговия интересен живот. Той също така е автор и е написал три книги. Ще го оставя да разкаже своята история:

„На твоите години, Антим, живеех в едно село в планините на България и помагах на родителите си в земеделието. Когато през есента започваше училището, това беше своеобразно спасение от тежката физическа работа на полето и събирането на дърва в гората. Бяхме 3-4 момчета и се радвахме на времето, прекарано заедно, но бяхме и много уморени от тежкия труд. Ето защо с голямо нетърпение очаквахме училището...“

Така започнаха нови и вълнуващи диалози в живота ми, които реших да събера в книга след като навърших 90 години през 2024 година.